

БОЛОВСРОЛЫН ЕРӨНХИЙ ГАЗРЫН ДАРГЫН ТУШААЛ

2022 оны 09 сарын 19 өдөр

Дугаар 4/210

Улаанбаатар хот

Г Удирдамж батлах тухай Т

Засгийн газрын агентлагийн эрх зүйн байдлын тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.3.1 дэх заалт, 8.4 дэх хэсэг, Багшийн хөгжлийг дэмжих тухай хуулийн 10 дугаар зүйлийн 10.1 дэх хэсэг, 10.4 дэх хэсэг, Боловсрол, шинжлэх ухааны сайдын 2021 оны А/07 дугаар тушаалын 2.1.4 дэх зорилт, Боловсрол, шинжлэх ухааны сайдын 2022 оны А/11 дүгээр тушаалын 3.3.3 зорилтыг тус тус үндэслэн ТУШААХ нь:

1. Багшийн ажлын гүйцэтгэлийн үнэлгээний үр дүнд тулгуурлан өөрийгөө хөгжүүлэх зорилгоор боловсруулсан “Багшийн мэргэжлийн хөгжлийн төлөвлөгөө боловсруулах, хэрэгжүүлэх ажлын удирдамж”-ийг нэгдүгээр, “Багшийн мэргэжлийн хөгжлийг дэмжих сургуулийн төлөвлөгөө боловсруулах, хэрэгжүүлэх ажлын удирдамж”-ийг хоёрдугаар, “Аймгийн боловсрол, шинжлэх ухааны газар, нийслэлийн боловсролын газрын багшийн мэргэжлийн хөгжлийг дэмжих төлөвлөгөө боловсруулах, хэрэгжүүлэх ажлын удирдамж”-ийг гуравдугаар хавсралтаар тус тус баталсугай.
2. Нэг, хоёр, гуравдугаар хавсралтаар баталсан удирдамжийн дагуу багшийн мэргэжлийн хөгжлийн төлөвлөгөө боловсруулах, хэрэгжүүлэх ажлыг аймгийн боловсрол шинжлэх ухааны газар, нийслэлийн боловсролын газрын дарга наарт даалгасугай.
3. Удирдамжийг хэрэгжүүлэхэд мэргэжил, арга зүйн дэмжлэг үзүүлэн ажиллахыг Багш, ажилтан, байгууллагын хөгжлийн газар (Р.Золзаяа)-т үүрэг болгосугай.
4. Тушаалын хэрэгжилтэд хяналт тавьж ажиллахыг Хяналт шинжилгээ, үнэлгээ, дотоод аудитын газар (Х.Чинтогтох)-т даалгасугай.

202201501

Боловсролын ерөнхий газрын даргын
2022 оны 09 дүгээр сарын 19-ний өдрийн
А/210 дугаар тушаалын нэгдүгээр хавсралт

**БАГШИЙН МЭРГЭЖЛИЙН ХӨГЖЛИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨ БОЛОВСРУУЛАХ,
ХЭРЭГЖҮҮЛЭХ АЖЛЫН УДИРДАМЖ**

1. Үндэслэл

Энэ нь багшийн ажлын гүйцэтгэлийн үнэлгээний үр дүнд тулгуурлан өөрийгөө хөгжүүлэх үйл ажиллагааны төлөвлөгөө боловсруулах, хэрэгжүүлэх ажлын удирдамж болно.

2. Зорилго

Багшийн ажлын гүйцэтгэлийн үнэлгээний үр дүнд тулгуурлан өөрийн мэргэжлийн тасралтгүй хөгжлийн хэрэгцээг тодорхойлж, хөгжих арга замаа төлөвлөх, хэрэгжүүлэх

3. Багшийн ажлын гүйцэтгэлийн үнэлгээний шалгуур

Багшийн ажлын гүйцэтгэлийн үнэлгээний үр дүнд тулгуурлан багшийн хөгжлийг дараах 3 түвшинд хувааж үзлээ.

- Түвшин 1-д суралцагчийн сурах үйл ажиллагаанд тогтмол ахиц гаргадаг, тэдний хөгжил хамгааллын таатай орчин бүрдүүлдэг, мэргэжлээ тасралтгүй хөгжүүлж суралцахуйн олон талт үйл ажиллагаанд идэвх санаачилгатай, бүтээлч ханддаг, судлагдахууны болон суралцахуйн чиглэлээр мэргэжлийн хөгжлийн бүлгийн ажилд манлайлдаг, өөрийн туршлага, амжилтаараа бусдад зөвлөн туслах шаардлагатай дэмжлэгийг тодорхойлох, түүний дагуу мэргэжлийн болон хамтын үйл ажиллагааг сургууль болон орон нутгийн түвшинд хэрэгжүүлэх чадвартай багш байна. Багш нь БЕГ-аас зарлагдах зорилтот сургалтын ахисан түвшний багц цагийн сургалт, мөн мэргэжлийн болон хувь хүний хөгжлийг дэмжих сонголтот сургалтад өөрийн санаачилгаар хамрагдана.
  - Түвшин 2-т суралцагчийн сурах үйл ажиллагаанд тогтмол ахиц гаргадаг, тэдний хөгжил, хамгааллын таатай орчин бүрдүүлдэг, мэргэжлээ тасралтгүй хөгжүүлж суралцахуйн олон талт үйл ажиллагаанд идэвх санаачилгатай, бүтээлч ханддаг, судлагдахууны болон суралцахуйн чиглэлээр мэргэжлийн хөгжлийн бүлгийн ажилд оролцдог, бусадтай хуваалцахуйц туршлага хуримтлуулсан, сургууль болон сургууль

хоорондын мэргэжлийн хөгжлийн бүлэгтэй хамтарч ажиллах чадвартай багш байна. БЕГ-аас зарлагдах сургалтын хөтөлбөрийн хэрэгжилтийг дэмжих болон мэргэшлийн хөгжлийг дэмжих зорилтот сургалтын сонгон суралцах 1-2 багц цагийн сургалтаас гадна мэргэжлийн болон хувь хүний хөгжлийг дэмжих сонголтот сургалтад хамрагдана.

- Түвшин 3-д суралцагчийн сурах үйл ажиллагааг зохион байгуулах, тэдний хөгжил хамгаалал, мэргэжлийн тасралтгүй хөгжилд дэмжлэг хэрэгтэй багш байна. Багш нь БЕГ-аас зарлагдах зорилтот сургалтын заавал судлах багц цагийн сургалт болон сонголтот сургалтад хамрагдах шаардлагатай

4. Багшийн мэргэжлийн хөгжлийн төлөвлөгөө боловсруулах алхмууд

4.1. Багшийн ажлын гүйцэтгэлийн үнэлгээний үр дүнг мэдэж авна.

4.1.1. БҮТ-өөс тухайн багшийн ажлын гүйцэтгэлийн үнэлгээний үр дүнг цахим хаягаар илгээснийг хүлээн авна. Багшийн гүйцэтгэлийн үнэлгээний үр дүн дараах байдлаар харагдана.

Хүснэгт 7. Багшийн ажлын гүйцэтгэлийн үнэлгээ, 4 шалгуураар

Овог:			
Нэр:			
Гүйцэтгэлийн дундаж: 84.59			
Индекс: (II)			
Багшийн хөгжлийн түвшин: 1			
№	Шалгуур	Авах оноо	Авсан оноо
1	Суралцагчийн сурах үйл ажиллагааны үр дүнгийн ахиц	45	29.98
2	Суралцагчийн хөгжил, хамгаалал, төлөвшил	20	17.25
3	Багшийн мэргэжлийн хөгжил	30	29.83
4	Сургууль ба олон нийтийн үйл ажиллагаанд оруулсан хувь нэмэр	5	4.66

Хүснэгт 1-д багшийн ажлын гүйцэтгэлийг үнэлгээг 4 шалгуур тус бүрээр жишиэ болгож харуулав. Тухайлбал, А..... багш 1 дүгээр шалгуурын хувьд 29.88, 2 дугаар шалгуурын хувьд 17.25, 3 дугаар шалгуурын хувьд 29.83, 4 дүгээр шалгуурын хувьд 4.66 оноо тус тус авсан байна.

- 4.1.2. Багшийн хөгжлийг гурван түвшнээр авч үзэх бөгөөд түвшнийг индексэд үндэслэн дараах байдлаар гаргав. Үүнд:
- 1 ба 2 дугаар индексийн багш Түвшин 1,
  - 3 ба 4 дүгээр индексийн багш Түвшин 2,
  - 5 ба 6 дугаар индексийн багш Түвшин 3.

- 4.1.3. Бичгийн шалгалтын үнэлгээг дараах байдлаар ирүүлнэ. Багш өөрийн авсан оноог авах оноотой харьцуулна.

Хүснэгт 8. Бичгийн шалгалтын гүйцэтгэлийн үнэлгээ

№	Үзүүлэлт	Авах оноо	Авсан оноо
1.2	Бичгийн шалгалт	35	20.00

Хүснэгт 9. Бичгийн шалгалтын гүйцэтгэлийн үнэлгээ, судлагдахуун, ангиар

№	Хичээл: Монгол хэл Анги: 12	Мэдлэг ойлголт Чадвар Хэрэглээ	Дундаж үзүүлэлт		Үнэлгээ (хувь)
			Улс	Аймаг	
1	Үнэлгээний зорилт	Мэдлэг ойлголт	53.98	59.00	62.00
2		Чадвар	49.26	65.00	62.00
3		Хэрэглээ	48.40	40.50	33.00
4	Агуулга	Агуулга 1	49.27	63.00	56.00

5		Aгуулга 2	39.03	59.50	60.00
6		Aгуулга 3	33.37	48.50	47.00

- 4.1.4. Хүснэгтэд жишээгээр үзүүлсэн мэдээлэлд тухайн багшийн хичээл заадаг ангийн сурагчдын мэдлэг ойлголтыг үнэлсэн даалгаврын гүйцэтгэл 62 хувь, чадварыг үнэлсэн даалгаврын гүйцэтгэл 62 хувь, хэрэглээний даалгаврын гүйцэтгэл 33 хувь, агуулгын утга бүрд харгалзах даалгаврын гүйцэтгэл тус бүр 56, 60, 47 хувь байна.
- 4.1.5. Багш “Үнэлгээ” багана дахь үзүүлэлтийг “дундаж үзүүлэлт” багана дахь улс, аймгийн хувьтай харьцуулж, өөрийн үнэлгээ дунджаас дээгүүр эсвэл доогуур байгааг тодорхойлно.

4.2. Багш өөрийн мэргэжлийн хөгжлийн хэрэгцээг тодорхойлох

- 4.2.1. Өөрийн гүйцэтгэлийн үнэлгээг авбал зохих оноотой харьцуулна. Аль шалгуурын хувьд ямар чиглэлээр өөрийгөө хөгжүүлэх сургалт, үйл ажиллагаа хэрэгжүүлэхийг төлөвлөнө.
- 4.2.2. Өөрийн хөгжүүлэх шаардлагатай чадварууд, ахиулах шаардлагатай үнэлгээний зорилт болон агуулга тус бүрийн даалгаврын гүйцэтгэлийн хувийг ахиулахын тулд өөрийгөө хөгжүүлэх ямар сургалт, үйл ажиллагаанд хамрагдаж, ямар чадвараа хөгжүүлэхээ авч үзнэ.

4.3. Өөрийгөө хөгжүүлэх сургалт, үйл ажиллагааны арга замыг тодорхойлох

- 4.3.1. Багш үндсэн, сонголтот, зорилтот сургалтын алинд хамрагдахаа сонгоно.
- 4.3.2. Сургууль болон сургууль хоорондын хамтын үйл ажиллагаанд ямар чиглэлээр, хэрхэн оролцох тодорхойлно. Сургуульд сууринсан болон суралцахуйд сууринсан үйл ажиллагааны дараах чиглэлүүдээр өөрийн хэрэгжүүлэх ажлыг тодорхойлно. Үүнд:
- Өөрийн үнэлгээ-багшлах үйлийн судалгаа хийх
  - Сургуулийн мэргэжлийн хөгжлийн бүлгийн үйл ажиллагаанд оролцох
  - Улирал тутам хичээлийн судалгаа хийх
  - Зөвлөх багштай хамтран ажиллах-дагалдан суралцах
  - Ажлын байран дахь сургалтад хамрагдах, зохион байгуулах
  - Бие даан болон хамтран ном, сурх бичиг, гарын авлага бичих, бүтээлч үйл ажиллагааг хэрэгжүүлэх

Сургууль хоорондын хамтын үйл ажиллагааны дараах чиглэлүүдээр өөрийн хэрэгжүүлэх ажлыг тодорхойлно. Үүнд:

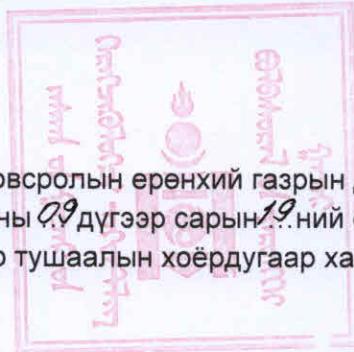
- Сургууль хоорондын мэргэжлийн хөгжлийн бүлгийн үйл ажиллагаанд оролцох
- Сургалт, семинар, хэлэлцүүлэг, зөвлөгөөнд оролцох
- Сургууль хоорондын солилцооны хөтөлбөр хэрэгжүүлэх, туршлага судлах

4.4. Багшийн мэргэжлийн хөгжлийн төлөвлөгөө боловсруулах, хэрэгжүүлэх

- 4.4.1. Тухайн хичээлийн жилд өөрийн мэргэжлийн хөгжлийн төлөвлөгөөнд тусгах үйл ажиллагаанд зарцуулах хугацааг тодорхойлно.
- 4.4.2. Тухайн үйл ажиллагааг хэнтэй, ямар байгууллагатай хамтран хэрэгжүүлэхээ тодорхойлно.
- 4.4.3. Багш өөрийн мэргэжлийн хөгжлийн төлөвлөгөөгөө Хүснэгт 4-д үзүүлсэн загварын дагуу боловсруулна. Төлөвлөгөө нь багшийн сурх арга барил, хурд болон бэлэн нөөц бололцооны хувьд хамгийн тохиромжтой байхыг анхаарна.

Хүснэгт 10. Багшийн мэргэжлийн хөгжлийн төлөвлөгөө

№	Түвшин	Сургалт						Бусад үйл ажиллагаа	
		Зорилтот			Сонголтот		Нэмэлт	Судлагдахуунд сууринсан	Суралцахуйд сууринсан
		Заавал	Сонгох	Сонгох ахисан	Хувь хүний	Мэргэжл ийн		Сургалтын чиглэлийг бичих	Үйл ажиллагданы чиглэлийг бичих
1	...	Сонголтыг тэмдэглэх	Сургалтын чиглэлийг бичих	Үйл ажиллагданы чиглэлийг бичих	Хугацаа				
		Хугацаав	Хугацаа	Хугацаа	Хугацаа	Хугацаа			Хугацаа

Боловсролын өрөөний газрын даргын
2022 оны 09 дүгээр сарын 19-ний өдрийн
A/210 дугаар тушаалын хоёрдугаар хавсралт

БАГШИЙН МЭРГЭЖЛИЙН ХӨГЖЛИЙГ ДЭМЖИХ СУРГУУЛИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨ БОЛОВСРУУЛАХ, ХЭРЭГЖҮҮЛЭХ АЖЛЫН УДИРДАМЖ

1. Үндэслэл

Боловсрол, шинжлэх ухааны сайдын 2021 оны А/07 дугаар тушаалаар “Чадварлаг багш” арга хэмжээг хэрэгжүүлэх хөтөлбөр, төлөвлөгөө болон 2022 оны А/170 дугаар тушаалын хоёрдугаар хавсралтаар “Багшийн тасралтгүй хөгжлийг дэмжих үйл ажиллагааны санхүүжилт, түүнийг зарцуулах заавар”-ыг тус тус баталсан. Тушаалын хэрэгжилтийг хангахтай холбогдуулан төрийн болон орон нутгийн өмчийн ерөнхий боловсролын сургуулийн багшийн ажлын гүйцэтгэл үр дүнг үнэлж, урамшуулах зорилготой гүйцэтгэлийн үнэлгээг 2022 оны 5-6 дугаар сард зохион байгуулав. Суралцагчийн сурах үйл ажиллагааны үр дүн, хөгжил, хамгаалал, мэргэжлийн тасралтгүй хөгжил болон ажлын байрны тодорхойлолтод тусгасан бусад чиг үүргийн хүрээнд гүйцэтгэсэн ажлын үр дүнгээр илэрхийлэгдэх гүйцэтгэлийн үнэлгээг сургуулийн захирал, сургалтын менежер, нийгмийн ажилтан, ЗАН-ын ахлагч, багш, эцэг эх, сурагчийн асуулгаар болон сурагчдын даалгаврын гүйцэтгэлээр үнэлсэн. Үнэлгээний үр дүнг а) суралцагчийн сурах үйл ажиллагааны үр дүнгийн ахиц, б) суралцагчийн хөгжил хамгаалал, төлөвшил, в) багшийн мэргэжлийн хөгжил, г) сургууль ба олон нийтийн үйл ажиллагаанд оруулсан хувь нэмэр гэсэн 4 шалгуур тус бүрээр тооцож, гаргасан байна.

Энэ нь багшийн ажлын гүйцэтгэлийн үнэлгээ болон мэргэжлийн хөгжлийн төлөвлөгөөнд үндэслэн сургууль багш нарынхаа мэргэжлийн хөгжлийг дэмжих үйл ажиллагааны төлөвлөгөө боловсруулах, хэрэгжүүлэх ажлын удирдамж болно.

2. Зорилго

Багшийн ажлын гүйцэтгэлийн үнэлгээний үр дунд тулгуурлан сургууль багш нарынхаа мэргэжлийн хөгжлийг дэмжих арга замаа төлөвлөх, хэрэгжүүлэх.

3. Багшийн ажлын гүйцэтгэлийн үнэлгээний шалгуур

Багшийн ажлын гүйцэтгэлийн үнэлгээний үр дүнд тулгуурлан мэргэжлийн хөгжлийг дараах 3 тувшинд авч узлээ.

- Түвшин 1-д суралцагчийн сурах үйл ажиллагаанд тогтмол ахиц гаргадаг, тэдний хөгжил хамгааллын таатай орчин бүрдүүлдэг, мэргэжлээ тасралтгүй хөгжүүлж суралцахуйн олон талт үйл ажиллагаанд идэвх санаачилгатай, бүтээлч ханддаг, судлагдахууны болон суралцахуйн чиглэлээр мэргэжлийн хөгжлийн бүлгийн ажилд манлайлдаг, өөрийн туршлага, амжилтаараа бусдад зөвлөн туслах шаардлагатай дэмжлэгийг тодорхойлох, түүний дагуу мэргэжлийн болон хамтын үйл ажиллагааг сургууль болон орон нутгийн түвшинд хэрэгжүүлэх чадвартай багш байна. Багш нь БЕГ-аас зарлагдах зорилтот сургалтын ахисан түвшний багц цагийн сургалт, мөн мэргэжлийн болон хувь хүний хөгжлийг дэмжих сонголтот сургалтад өөрийн санаачилгаар хамрагдана.
  - Түвшин 2-т суралцагчийн сурах үйл ажиллагаанд тогтмол ахиц гаргадаг, тэдний хөгжил, хамгааллын таатай орчин бүрдүүлдэг, мэргэжлээ тасралтгүй хөгжүүлж суралцахуйн олон талт үйл ажиллагаанд идэвх санаачилгатай, бүтээлч ханддаг, судлагдахууны болон

суралцахуйн чиглэлээр мэргэжлийн хөгжлийн бүлгийн ажилд оролцдог, бусадтай хуваалцахуйц туршлага хуримтлуулсан, сургууль болон сургууль хоорондын мэргэжлийн хөгжлийн бүлэгтэй хамтарч ажиллах чадвартай багш байна. БЕГ-аас зарлагдах сургалтын хөтөлбөрийн хэрэгжилтийг дэмжих болон мэргэшлийн хөгжлийг дэмжих зорилтот сургалтын сонгон суралцах 1-2 багц цагийн сургалтаас гадна мэргэжлийн болон хувь хүний хөгжлийг дэмжих сонголтот сургалтад хамрагдана.

Түвшин 3-д суралцагчийн сурах үйл ажиллагааг зохион байгуулах, тэдний хөгжил хамгаалал, мэргэжлийн тасралтгүй хөгжилд дэмжлэг хэрэгтэй багш байна. Багш нь БЕГ-аас зарлагдах зорилтот сургалтын заавал судлах багц цагийн сургалт болон сонголтот сургалтад хамрагдах шаардлагатай.

Дээрх гурван түвшнийг 4 шалгуур тус бүрээр тодотгон Хавсралт 1-д тусгав.

4. Багшийн мэргэжлийн хөгжлийг дэмжих төлөвлөгөө боловсруулах алхмууд

4.1. Мэдээллийн сангаас сургуулийн багш нарын ажлын гүйцэтгэлийн үнэлгээний үр дүнг мэдэж авна.

4.1.1. www.stat.eec.mn цахим хаягт сургуулийн эрхээр нэвтэрнэ. Сургуулийн багш нарын ажлын гүйцэтгэлийн үнэлгээний үр дүн дараах байдлаар харагдана.

Хүснэгт 1. Сургуулийн багш нарын ажлын гүйцэтгэлийн үнэлгээ, 4 шалгуураар

№	Шалгуур	Авах оноо	Авсан оноо	Түвшинд хамаарах багш нарын анхны оноо		
				3	2	1
1	Суралцагчийн сурах үйл ажиллагааны үр дүнгийн ахиц	45	26.99	22.22	29.05	35.04
2	Суралцагчийн хөгжил, хамгаалал, төлөвшил	29	13.62	13.8	13.82	12.55
3	Багшийн мэргэжлийн хөгжил	30	26.2	24.61	27.30	26.52
4	Сургууль ба олон нийтийн үйл ажиллагаанд оруулсан хувь нэмэр	5	4.14	3.82	4.40	4.37
Багшийн тоо				29	28	10

Хүснэгт 1 дэх үзүүлэлтүүд нь сургуулийн нийт багш нарын үзүүлэлтүүдээр тодорхойлогдож байгаа. Тухайн сургуулийн хувьд Түвшин 1-д 10, Түвшин 2-т 28, Түвшин 3-д 29 багш хамрагдаж буйг Хүснэгт 1-д жишээгээр үзүүлсэн байна. Түвшин бүрд хамаарах багш нарын тоон мэдээллээс тэд ямар түвшинд хамаарч байгаад анхаарал хандуулна. Түвшин 2-т хамаарч буй багш нар багшийн мэргэжлийн хөгжлийг дэмжих нөөц болохыг анхаараарай.

4.1.2. Авбал зохих оноог авсан оноотой харьцуулж, төлөвлөгөөнд тусгах багшийн мэргэжлийн хөгжлийг дэмжих сургалт, үйл ажиллагааг тухайн түвшний багш нарын авсан оноотой уялдуулан төлөвлөнө.

4.1.3. Сургуулийн дундгийг улс болон аймгийн дундажтай харьцуулж, багш нарын мэргэжлийн хөгжлийг хэрхэн дэмжихээ тодорхойлно.

4.1.4. БҮТ-ийн өгөгдлийн мэдээллийн санд бичгийн шалгалтын үнэлгээг хувиар илэрхийлж, түүнийг судлагдахуун болон ангиар нэгтгэж харуулсан байна. Хүснэгт 2.

Бичгийн шалгалтын гүйцэтгэлийн үнэлгээ

№	Үзүүлэлт	Авах оноо	Дундаж үзүүлэлт		Авсан оноо	Түвшинд хамаарах багш нарын анхны оноо		
			Улс	Аймаг		3	2	1
1.2	Бичгийн шалгалт	35	17.87	16.52	18.10	13.9	19.57	26.1

Хүснэгт 2-т бичгийн шалгалтын гүйцэтгэлийн үнэлгээг түвшин бурд хамаарах сургуулийн нийт багш нарын үзүүлэлтүүдээр жишээлэн харуулсан байна

Хүснэгт 3. Бичгийн шалгалтын гүйцэтгэлийн үнэлгээ, судлагдахуун болон ангиар

Хичээл	Анги	Үнэлгээний зорилт			Агуулгын утга		
		Мэдлэг ойлголт	Чадва р	Хэрэглээ	Агуулга 1	Агуулга 2	Агуулга ...
Англихэл	5	50.50	44.00	42.50	45.00	0.00	0.00
	6	43.00	50.00	45.50	47.50	0.00	0.00
	7	37.00	39.00	39.00	41.50	0.00	0.00

Хүснэгт 3-д тухайн сургуулийн англи хэлний багш нарын бичгийн шалгалтын гүйцэтгэлийн үнэлгээг ангиар нэгтгэж, жишээ болгож үзүүлсэн байна.

4.1.5. Хүснэгт 3 дахь үзүүлэлтүүдээс үнэлгээний зорилтоор тухайн ангиин гүйцэтгэлийг шинжлэн, ахиулах боломжийг эрэлхийлнэ. Тухайн судлагдахуунд хамаарах агуулгын утгад харгалзах гүйцэтгэлийн үнэлгээг шинжилж, агуулгын утга бүрээр багшийн мэргэжлийн хөгжлийг дэмжих арга замаа тодорхойлно.

4.2. Сургууль дахь багшийн мэргэжлийн хөгжлийн хэрэгцээг тодорхойлох

4.2.1. Тухайн хичээлийн жилд сургуулийнхаа багш нарын мэргэжлийн тасралтгүй хөгжлийн хэрэгцээг тодорхойлно.

4.2.2. Шалгуур бүрээс сургуулийнхаа хувьд хамгийн чухал гэж үзсэн чиглэлийг нийтлэгээр тодорхойлж, түүний дагуу сургалт, сургууль болон бусад сургуультай хамтран хэржгүүлэх мэргэжлийн хөгжлийн бүлгийн үйл ажиллагааг нийтлэгээр төлөвлөнө. Хүснэгт 1, Хүснэгт 2, Хүснэгт 3-д хийсэн шинжилгээг чухалчилна. Мөн багш нарын мэргэжлийн хөгжлийн төлөвлөгөөтэй уялдуулна.

4.3. Багшийн мэргэжлийн хөгжлийг дэмжих сургуулийн үйл ажиллагааны арга замыг тодорхойлох

4.3.1. Сургуулийнхаа багш нарын мэргэжлийн тасралтгүй хөгжлийг хангах, тэдний ажлын гүйцэтгэлийг сайжруулах, суралцагчийн сурлагын амжилтыг ахиулахдаа оролцогч талуудын хамтын үйл ажиллагаанд тулгуурлаж хэрэгжүүлнэ. Сургуулийнхаа багш нарын хамрагдах үндсэн, сонголтот, зорилтот сургалтын чиглэл, хугацаа зэргийг харгалзаж үзнэ. Дараах 4.3.2-т тусгасан чиглэлүүд нь багшийн мэргэжлийн хөгжлийн хэрэгцээг хангах сургалт, үйл ажиллагагаа сонгоход дэмжлэг болно.

4.3.2. Сургууль болон сургууль хоорондын хамтын ажиллагааг ямар чиглэлээр, хэрхэн зохион байгуулахаа тодорхойлно. Сургуульд сууринласан болон суралцахуйд

суурилсан үйл ажиллагааны дараах чиглэлүүдээр хэрэгжүүлэх ажлыг тодорхойлно. Үүнд:

- Өөрийн үнэлгээ-багшлах үйлийн судалгаа хийх
- Сургуулийн мэргэжлийн бүлгийн үйл ажиллагаанд оролцох
- Улирал тутам хичээлийн судалгаа хийх
- Зөвлөх багштай хамтран ажиллах-дагалдан суралцах
- Ажлын байран дахь сургалтад хамрагдах, зохион байгуулах
- Бие даан болон хамтран ном, сурх бичиг, гарын авлага бичих, бүтээлч үйл ажиллагааг хэрэгжүүлэх

Сургууль хоорондын хамтын үйл ажиллагааны дараах чиглэлүүдээр өөрийн хийх ажлыг тодорхойлно. Үүнд:

- Сургууль хоорондын мэргэжлийн хөгжлийн бүлгийн үйл ажиллагаанд оролцох
- Сургалт, семинар, хэлэлцүүлэг, зөвлөгөөнд оролцох
- Сургууль хоорондын солилцооны хөтөлбөр хэрэгжүүлэх, туршлага судлах

4.4. Багшийн мэргэжлийн хөгжлийг дэмжих сургуулийн төлөвлөгөө боловсруулах, хэрэгжүүлэх

- 4.4.1. Сургуулийн ажлын төлөвлөгөөг боловсруулахдаа дээрх хүснэгтуүд дэх мэдээлэл болон багшийн өөрийн мэргэжлийн хөгжлийн төлөвлөгөөнд үндэслэн боловсруулна.
- 4.4.2. Төлөвлөгөөнд сургуулийн багш бүрийг хамруулах олон талт үйл ажиллагаа тусгахад анхаарна.
- 4.4.3. Төлөвлөсөн үйл ажиллагааг хэрэгжүүлэх хугацааг тодорхойлоходоо багшийн төлөвлөгөөнд тусгасан хугацаатай уялдуулна.
- 4.4.4. Багшийн мэргэжлийн хөгжлийг дэмжих сургуулийн ажлын төлөвлөгөөг Хүснэгт 4-д үзүүлсэн загварын дагуу боловсруулна.

Хүснэгт 4. Багшийн мэргэжлийн хөгжлийн сургуулийн ажлын төлөвлөгөө

Хэрэгжүүлэх үйл ажиллагаа			Багшийн тоо	Хугацаа	Үр дүн
Сургалт	Зорилтот	Заавал			
		Сонгох			
		Сонгох ахисан			
	Сонголтот	Хувь хүний			
		Мэргэжлийн			
	Нэмэлт	Сургалтын нэр			
		Сургалтын нэр			
Бусад үйл ажиллагаа	Судлагдахуунд суурилсан	Үйл ажиллагааны нэр			
		Үйл ажиллагааны нэр			
	Суралцахуйд суурилсан	Үйл ажиллагааны нэр			
		Үйл ажиллагааны нэр			

Боловсролын ерөнхий газрын даргын
2022 оны 09 дугаар сарын 19-ний өдрийн
A/20 дугаар тушаалын гуравдугаар хавсралт

АЙМГИЙН БШУГ, НИЙСЛЭЛИЙН БОЛОВСРОЛЫН ГАЗРЫН БАГШИЙН
МЭРГЭЖЛИЙН ХӨГЖЛИЙГ ДЭМЖИХ АЖЛЫН ТӨЛӨВЛӨГӨӨ БОЛОВСРУУЛАХ,
ХЭРЭГЖҮҮЛЭХ АЖЛЫН УДИРДАМЖ

1. Үндэслэл

Боловсрол, шинжлэх ухааны сайдын 2021 оны A/07 дугаар тушаалаар “Чадварлаг багш” арга хэмжээг хэрэгжүүлэх хөтөлбөр, төлөвлөгөө болон 2022 оны A/170 дугаар тушаалын хоёрдугаар хавсралтаар “Багшийн тасралтгүй хөгжлийг дэмжих үйл ажиллагааны санхүүжилт, түүнийг зарцуулах заавар”-ыг тус тус баталсан. Тушаалын хэрэгжилтийг хангахтай холбогдуулан төрийн болон орон нутгийн өмчийн ерөнхий боловсролын сургуулийн багшийн ажлын гүйцэтгэл үр дүнг үнэлж, урамшуулах зорилготой гүйцэтгэлийн үнэлгээг 2022 оны 5-6 дугаар сард зохион байгуулав. Суралцагчийн суралтгүй хөгжил болон ажлын байрны тодорхойлолтод тусгасан бусад чиг үүргийн хүрээнд гүйцэтгэсэн ажлын үр дүнгээр илэрхийлэгдэх гүйцэтгэлийн үнэлгээг сургуулийн захирал, сургалтын менежер, нийгмийн ажилтан, ЗАН-ын ахлагч, багш, эцэг эх, сурагчийн асуулгаар болон сурагчдын даалгаврын гүйцэтгэлээр үнэлсэн. Үнэлгээний үр дүнг а) суралцагчийн суралтгүй хөгжил ажиллагааны үр дүнгийн ахиц, б) суралцагчийн хөгжил хамгаалал, төлөвшил, в) багшийн мэргэжлийн хөгжил, г) сургууль ба олон нийтийн үйл ажиллагаанд оруулсан хувь нэмэр гэсэн 4 шалгуур тус бүрээр тооцож, гаргасан байна.

БШУГ-ууд харьяалах сургууль, багш нарын мэргэжлийн хөгжлийн хэрэгцээг тодорхойлж, орон нутгийн түвшинд сургалт, сургууль болон сургууль хоорондын мэргэжлийн хөгжлийн бүлгийг дэмжих олон талт үйл ажиллагааг төлөвлөн хэрэгжүүлэхэд энэхүү удирдамжийг ашиглана.

2. Зорилго

Багшийн ажлын гүйцэтгэлийн үнэлгээний үр дүнд тулгуурлан сургууль, багшийн мэргэжлийн хөгжлийг дэмжих арга замаа төлөвлөх, хэрэгжүүлэх.

3. Багшийн ажлын гүйцэтгэлийн үнэлгээний шалгуур

Багшийн ажлын гүйцэтгэлийн үнэлгээний үр дүнд тулгуурлан мэргэжлийн хөгжлийг дараах 3 түвшинд авч үзлээ.

- Түвшин 1-д суралцагчийн суралтгүй хөгжил ажиллагаанд тогтмол ахиц гаргадаг, тэдний хөгжил хамгааллын таатай орчин бүрдүүлдэг, мэргэжлээ тасралтгүй хөгжүүлж суралцахуйн олон талт үйл ажиллагаанд идэвх санаачилгатай, бүтээлч ханддаг, судлагдахууны болон суралцахуйн чиглэлээр мэргэжлийн хөгжлийн бүлгийн ажилд манлайлдаг, өөрийн туршлага, амжилтаараа бусдад зөвлөн туслах шаардлагатай дэмжлэгийг тодорхойлох, түүний дагуу мэргэжлийн болон хамтын үйл ажиллагааг сургууль болон орон нутгийн түвшинд хэрэгжүүлэх чадвартай багш байна. Багш нь БЕГ-аас зарлагдах зорилтот сургалтын ахисан түвшний багц цагийн сургалт, мөн мэргэжлийн болон хувь хүний хөгжлийг дэмжих сонголтот сургалтад өөрийн санаачилгаар хамрагдана.

- Түвшин 2-т суралцагчийн сурх үйл ажиллагаанд тогтмол ахиц гаргадаг, тэдний хөгжил, хамгааллын таатай орчин бүрдүүлдэг, мэргэжлээ тасралтгүй хөгжүүлж суралцахуйн олон талт үйл ажиллагаанд идэвх санаачилгатай, бүтээлч ханддаг, судлагдахууны болон суралцахуйн чиглэлээр мэргэжлийн хөгжлийн бүлгийн ажилд оролцдог, бусадтай хуваалцахуйц туршлага хуримтлуулсан, сургууль болон сургууль хоорондын мэргэжлийн хөгжлийн бүлэгтэй хамтарч ажиллах чадвартай багш байна. БЕГ-аас зарлагдах сургалтын хөтөлбөрийн хэрэгжилтийг дэмжих болон мэргэшлийн хөгжлийг дэмжих зорилтот сургалтын сонгон суралцах 1-2 багц цагийн сургалтаас гадна мэргэжлийн болон хувь хүний хөгжлийг дэмжих сонголтот сургалтад хамрагдана.
- Түвшин 3-д суралцагчийн сурх үйл ажиллагааг зохион байгуулах, тэдний хөгжил хамгаалал, мэргэжлийн тасралтгүй хөгжилд дэмжгээг хэрэгтэй багш байна. Багш нь БЕГ-аас зарлагдах зорилтот сургалтын заавал судлах багц цагийн сургалт болон сонголтот сургалтад хамрагдах шаардлагатай.

Дээрх гурван түвшнийг 4 шалгуур тус бүрээр тодотгон Хавсралт 1-д тусгав.

4. Багшийн мэргэжлийн хөгжлийг дэмжих төлөвлөгөө боловсруулах алхмууд

4.1. Мэдээллийн сангаас аймгийн багш нарын ажлын гүйцэтгэлийн үнэлгээний үр дүнг мэдэж авна.

4.1.1. www.stat.eec.mn цахим хаягт өөрийн эрхээр нэвтрэнэ. Аймгийн багш нарын ажлын гүйцэтгэлийн үнэлгээний үр дүн дараах байдлаар харагдана.

Хүснэгт 1. Аймгийн багш нарын ажлын гүйцэтгэлийн үнэлгээ, 4 шалгуураар

№	Шалгуур	Авах оноо	Авсан оноо	Түвшинд хамаарах багш нарын анхны оноо		
				3	2	1
1	Суралцагчийн сурх үйл ажиллагааны үр дүнгийн ахиц	45	25.7	23.09	28.73	34.33
2	Суралцагчийн хөгжил, хамгаалал, төлөвшил	29	13.5	12.91	14.5	14.08
3	Багшийн мэргэжлийн хөгжил	30	26.34	25.5	27.71	27.5
4	Сургууль ба олон нийтийн үйл ажиллагаанд оруулсан хувь нэмэр	5	4.26	4.19	4.35	4.47
Багшийн тоо				304	157	37

Хүснэгт 1 дэх үзүүлэлтүүд нь аймгийн нийт багш нарын үзүүлэлтүүдээр тодорхойлогдож байгаа. Тухайн аймгийн хувьд Түвшин 1-д 37, Түвшин 2-т 157, Түвшин 3-д 304 багш хамрагдаж буйг Хүснэгт 1-д жишээгээр үзүүлсэн байна. Түвшин бүрд хамаарах багш нарын тоон мэдээллээс тэд ямар түвшинд хамаарч байгаад анхаарал хандуулна. Түвшин 2-т хамаарч буй багш нар багшийн мэргэжлийн хөгжлийг дэмжих нөөц болохыг анхаараарай.

4.1.2. Авбал зохих оноог авсан оноотой харьцуулж, багшийн мэргэжлийн хөгжлийг дэмжих сургалт, үйл ажиллагааг тухайн түвшний багш нарын авсан оноотой уялдуулан төлөвлөнө.

4.1.3. Аймгийн дундгийг улсын дундажтай харьцуулж, аль шалгуурт хамаарах ямар чиглэлээр багш нарын мэргэжлийн хөгжлийг хэрхэн дэмжихээ тодорхойлно.

4.1.4. БҮТ-ийн өгөгдлийн мэдээллийн санд бичгийн шалгалтын үнэлгээг хувиар илэрхийлж, түүнийг сургууль, судлагдахуунаар нэгтгэж, дараах байдлаар харуулсан байна.

Хүснэгт 2. Бичгийн шалгалтын гүйцэтгэлийн үнэлгээ

№	Үзүүлэлт	Авах оноо	Дундаж үзүүлэлт	Авсан оноо	Түвшинд хамаарах багш нарын анхны оноо		
			Улс		3	2	1
1.2	Бичгийн шалгалт	35	17.87	16.52	14.08	19.22	25.1

Хүснэгт 2-т бичгийн шалгалтын гүйцэтгэлийн үнэлгээг түвшин бүрд хамаарах аймгийн нийт багш нарын үзүүлэлтүүдээр жишээлэн харуулсан байна.

Хүснэгт 3. Аймгийн багш нарын ажлын гүйцэтгэлийн үнэлгээ, 4 шалгуур+бичгийн шалгалт

№	Сургуулийн код	Нийт онооны дундаж	Шалгуур				Үзүүлэлт
			Суралцагчийн суралцагчийн үйл ажиллагааны үр дүнгийн ахиц	Суралцагчийн хөгжил, хамгаалал, төлөвшил	Багшийн мэргэжлийн хөгжил	Сургууль ба олон нийтийн үйл ажиллагаанд оруулсан хувь нэмэр	
		100	45	20	30	5	35
1	1	68.51	25.02	12.76	26.52	4.21	15.78
2	2	67.63	23.63	12.73	26.69	4.58	14.38
3	3	73.93	27.31	15.39	27.05	4.18	17.50

Хүснэгт 3-д тухайн аймгийн сургуулиудын багш нарын ажлын гүйцэтгэлийн үнэлгээг 4 шалгуур тус бүрээр болон бичгийн шалгалтын дүнг жишээлэн харуулсан байна. Бичгийн шалгалтын дүн нь эхний буюу “суралцагчийн суралцагчийн үйл ажиллагааны үр дүнгийн ахиц” шалгуурын үзүүлэлтэд туссаныг анхаарна. Аймаг өөрийн сургуулиудынхаа шалгуур бүрийн хувьд ямар гүйцэтгэлтэйг харгалзаж, багшийн мэргэжлийн хөгжлийг дэмжих үйл ажиллагаагаа тусгана.

Хүснэгт 4. Бичгийн шалгалтын гүйцэтгэлийн үнэлгээ, судлагдахуун болон ангиар

№	Хичээл	Анги	Мэдлэг ойлголт	Чадвар	Хэрэглээ	Агуулга 1	Агуулга 2	Агуулга ..
1	Англи хэл	5	53.36	50.71	47.21	50.36	0.00	
2	Англи хэл	6	40.33	52.00	52.00	49.17	0.00	
3	Англи хэл	7	39.50	39.00	49.50	41.75	0.00	
4	Англи хэл	8	31.33	30.67	44.50	34.83	0.00	
5	Англи хэл	9	17.95	24.85	19.23	21.28	0.00	

Хүснэгт 4-д тухайн аймгийн англи хэлний багш нарын бичгийн шалгалтын гүйцэтгэлийн үнэлгээг ангиар нэгтгэж, жишээ болгож үзүүлсэн байна.

4.1.5. Хүснэгт 4 дэх үзүүлэлтүүдээс үнэлгээний зорилтоор тухайн судлагдахууны гүйцэтгэлийг шинжлэн, ахиулах боломжийг эрэлхийлнэ. Тухайн судлагдахуунд хамаарах агуулгын утгад харгалзах гүйцэтгэлийн үнэлгээг шинжилж, агуулгын утга бүрээр багшийн мэргэжлийн хөгжлийг дэмжих арга замаа тодорхойлно.

4.2. Аймгийн багшийн мэргэжлийн хөгжлийн хэрэгцээг тодорхойлох

4.2.1. Тухайн хичээлийн жилд багш нарын мэргэжлийн тасралтгүй хөгжлийг хангах чиглэлээр хэрэгжүүлэх ажлын зорилго, зорилтоо тодорхойлно.

4.2.2. Шалгуур бүрээс аймгийнхаа хувьд хамгийн чухал гэж үзсэн чиглэлийг нийтлэгээр тодорхойлж, түүний дагуу сургалт, сургууль болон бусад сургуультай хамтран хэрэгжүүлэх мэргэжлийн хөгжлийн бүлгийн үйл ажиллагааг нийтлэгээр төлөвлөнө. Дээрх хүснэгтүүд дэх үзүүлэлтэд хийсэн шинжилгээг чухалчилна. Мөн багш нарын мэргэжлийн хөгжлийг дэмжих сургуулийн төлөвлөгөөтэй уялдуулна.

4.3. Аймгийн багшийн мэргэжлийн хөгжлийг дэмжих үйл ажиллагааны арга замыг тодорхойлох

4.3.1. Аймгийнхаа багш нарын мэргэжлийн тасралтгүй хөгжлийг хангах, тэдний ажлын гүйцэтгэлийг сайжруулах, суралцагчийн сурлагын амжилтыг ахиулахдаа оролцогч талуудын хамтын үйл ажиллагаанд тулгуурлаж хэрэгжүүлнэ. Дараах

4.3.2-т тусгасан чиглэлүүд нь багшийн мэргэжлийн хөгжлийн хэрэгцээг хангах сургалт, үйл ажиллагаагаа сонгоход дэмжлэг болно.

4.3.2. Сургууль болон сургууль хоорондын хамтын үйл ажиллагааг ямар чиглэлээр, хэрхэн зохион байгуулахаа тодорхойлно. Сургуульд суурилсан болон суралцахуйд суурилсан үйл ажиллагааны дараах чиглэлүүдээр хэрэгжүүлэх ажлыг тодорхойлно. Үүнд:

- Өөрийн үнэлгээ-багшлах үйлийн судалгаа хийх
- Сургуулийн мэргэжлийн хөгжлийн бүлгийн үйл ажиллагаанд оролцох
- Улирал тутам хичээлийн судалгаа хийх
- Зөвлөх багштай хамтран ажиллах-дагалдан суралцах
- Ажлын байран дахь сургалтад хамрагдах, зохион байгуулах
- Бие даан болон хамтран ном, сурх бичиг, гарын авлага бичих, бүтээлч үйл ажиллагааг хэрэгжүүлэх

Сургууль хоорондын хамтын үйл ажиллагааны дараах чиглэлүүдээр өөрийн хэрэгжүүлэх ажлыг тодорхойлно. Үүнд:

- Сургууль хоорондын мэргэжлийн хөгжлийн бүлгийн үйл ажиллагаанд оролцох
- Сургалт, семинар, хэлэлцүүлэг, зөвлөгөөнд оролцох
- Сургууль хоорондын солилцооны хөтөлбөр хэрэгжүүлэх, туршлага судлах

4.3.3. Аймгийн боловсрол, шинжлэх ухааны газрууд нь сургууль хоорондын мэргэжлийн хөгжлийн бүлгийн хамтын үйл ажиллагааг хэрэгжүүлэхэд илүү анхаарах бөгөөд сургууль дахь багшийн хөгжлийн төлөвлөгөөнд тулгуурлана.

4.4. Аймгийн багш нарын мэргэжлийн хөгжлийг дэмжих үйл ажиллагааны төлөвлөгөө боловсруулах, хэрэгжүүлэх

4.4.1. Төлөвлөгөөг дээрх хүснэгтүүд дэх мэдээлэл болон сургуулийн төлөвлөгөөнд үндэслэн боловсруулна.

4.4.2. Төлөвлөгөөнд аймаг, орон нутгийн багш бүрийг хамруулах олон талт үйл ажиллагаа тусгахад анхаарна.

4.4.3. Төлөвлөсөн үйл ажиллагааг хэрэгжүүлэх хугацааг тодорхойлоходоо сургуулиудын төлөвлөгөөнд тусгасан хугацаатай уялдуулна.

4.4.4. Багшийн мэргэжлийн хөгжлийг дэмжих БШУГ-ын төлөвлөгөөг Хүснэгт 5-д үзүүлсэн загварын дагуу боловсруулна.

Хүснэгт 5. Аймгийн БШУГ-ын багш нарын мэргэжлийн хөгжлийн төлөвлөгөө

Хэрэгжүүлэх үйл ажиллагаа			Багшийн тоо	Хугацаа	Үр дүн
Сургалт	Зорилтот	Заавал			
		Сонгох			
		Сонгох ахисан			
	Сонголтот	Хувь хүний			
		Мэргэжлийн			
	Нэмэлт	Сургалтын нэр			
		Сургалтын нэр			
Бусад үйл ажиллагаа	Судлагдахуунд сууринсан	Үйл ажиллагааны нэр			
		Үйл ажиллагааны нэр			
	Суралцахуйд сууринсан	Үйл ажиллагааны нэр			
		Үйл ажиллагааны нэр			
		Үйл ажиллагааны нэр			

Хавсралт 1.

Хүснэгт 6. Багшийн хөгжлийн шалгуурын тайлбар, 3 түвшнээр

Шалгуур	Түвшин 3	Түвшин 2	Түвшин 1
Суралцагчийн сурх үйл ажиллагааны үр дүнгийн ахиц (Суралцахуйн дэмжлэг)	Хичээл, сургалтын үйл ажиллагааны төлөвлөлтийг хийхдээ сургалтын нөхцөл байдал, хугацааг тооцоолж, судалгаа, эх сурвалжийг ашиглаж, тусгадаг. Төлөвлөгөөний биелэлтэд цаг хугацааны өөрчлөлт ордог. Хичээлдээ сургалтын хэрэглэгдэхүүн, нөөц, материалыг хааяа ашигладаг.	Хичээл, сургалтын үйл ажиллагааны төлөвлөлтийг хийхдээ сургалтын нөхцөл байдал, хугацааг тооцоолж, судалгаа, эх сурвалжийг ашиглаж, тусгадаг. Төлөвлөгөөний биелэлтэд цаг хугацааны өөрчлөлт заримдаа ордог. Хичээлдээ сургалтын хэрэглэгдэхүүн, нөөц, материалыг байнга ашигладаг.	Төлөвлөлтийг сургалтын нөхцөл байдал, хугацааг бодитой тооцоолж, нарийвчлан боловсруулдаг. Төлөвлөлтдөө судалгаа, бусад эх сурвалжийн мэдээлийг оновчтой ашиглаж чаддаг. Төлөвлөгөөний цаг хугацаандаа бүрэн хэрэгжүүлдэг. Хичээл, сургалтын үйл ажиллагаанд хэрэглэгдэхүүн, нөөц, материалыг тохируулан, тогтмол

			бэлтгэж, үр дүнтэй ашиглаж чадаг.
Суралцагчийн хөгжил, хамгаалал, төлөвшил (Багшийн өдөр тутмын ахиц дэвшил)	Сургууль, сургалтын орчинд болзошгүй эрсдэл (гэмт хэрэг, дарамт, ялгаварлан гадуурхалт)-тэй холбоотой арга хэмжээ болон энэ талаарх сурагч, эцэг эхэд зөвлөгөө, мэдээлэл өгөх, холбогдох үйл ажиллагаанд татан оролцуулах ажлыг шаардлагатай тохиолдолд л хийдэг. Хичээлээс гадуурх үйл ажиллагааг зохион байгуулахдаа бусад багш, хүүхэд хамгааллын чиглэлээрх баг, ажилтантай хааяа хамтардаг.	Сургууль, сургалтын орчинд болзошгүй эрсдэл (гэмт хэрэг, дарамт, ялгаварлан гадуурхалт)-д өртөхөөс урьдчилан сэргийлж, арга хэмжээг авдаг. Энэ талаар сурагч, эцэг эхэд зөвлөгөө, мэдээлэл өгдөг, холбогдох үйл ажиллагаанд тэднийг татан оролцуулдаг. Хичээлээс гадуурх үйл ажиллагааг зохион байгуулахдаа бусад багш, хүүхэд хамгааллын чиглэлээрх баг, ажилтантай ихэвчлэн хамтарч ажилладаг.	Сургууль, сургалтын орчинд болзошгүй эрсдэл (гэмт хэрэг, дарамт, ялгаварлан гадуурхалт)-д өртөхөөс урьдчилан сэргийлж, арга хэмжээг тогтмол авдаг. Энэ талаар сурагч, эцэг эхэд зөвлөгөө, мэдээлэл өгдөг, холбогдох үйл ажиллагаанд тэднийг тогтмол татан оролцуулдаг. Хичээлээс гадуурх үйл ажиллагааг зохион байгуулахдаа бусад багш, хүүхэд хамгааллын чиглэлээрх баг, ажилтантай тогтмол хамтардаг.
Багшийн мэргэжлийн хөгжил (Багшийн мэргэжлийн хөгжил)	2 хүртэлх тооны зорилтот болон сонголтот сургалтад хамрагдаж, хувь хүний хөгжил болон хүүхэд хамгааллын чиглэлээрх сургалт, үйл ажиллагаанд хааяа оролцдог. Бусад багш, ажилтан, суралцагч, эцэг эх, асран хамгаалагчидтай ёс зүйн хэм хэмжээтэй холбоотой асуудалд орж байгаагүй. Сургуулийн хэмжээнд бусад багштай хамтран	Зорилтот болон сонголтот сургалтад тухайн хичээлийн жилд 3-4-өөс доошгүй удаа хамрагдаж, хувь хүний хөгжил болон хүүхэд хамгааллын чиглэлээрх сургалт, үйл ажиллагаанд оролцдог. Бусад багш, ажилтан, суралцагч, эцэг эх, асран хамгаалагчидтай ёс зүйн хэм хэмжээтэй холбоотой асуудалд орж байгаагүй. Сургуулийн хэмжээнд болон бусад сургуулийн багш	Сонголтот сургалтад хамрагдаж, хувь хүний хөгжил болон хүүхэд хамгааллын чиглэлээрх сургалт, үйл ажиллагаанд байнга оролцдог. Бусад багш, ажилтан, суралцагч, эцэг эх, асран хамгаалагчидтай ёс зүйн хэм хэмжээтэй холбоотой асуудалд орж байгаагүй. Сургууль, орон нутгийн түвшинд өөрөө манлайлж, мөн бусад багштай хамтран ЭШХ,

	<p>хичээлийн судалгаа хийдэг. Сургууль болон сургуулийн хоорондын мэргэжлийн бүлгийн хамтын ажиллагаанд оролцож, өөрийгөө хөгжүүлэх чиглэлээр холбогдох байгууллага, хүмүүстэй хамтран ажилладаг. Сургалт, үйл ажиллагаандаа дэвшилтэт технологийг ашигладаг.</p>	<p>нартай хамтран хичээлийн судалгаа хийдэг. Сургууль болон сургуулийн хоорондын мэргэжлийн бүлгийн хамтын ажиллагаанд оролцож, өөрийгөө хөгжүүлэх чиглэлээр холбогдох байгууллага, хүмүүстэй хамтран ажилладаг. Сургалт, үйл ажиллагаандаа дэвшилтэт технологийг ихэвчлэн ашигладаг.</p>	<p>мэргэжил арга зүйн хэлэлцүүлэг, хичээлийн судалгаанд байнга оролцдог. Сургууль болон сургуулийн хоорондын мэргэжлийн бүлгийн хамтын ажиллагаанд манлайлж, өөрийгөө хөгжүүлэх чиглэлээр холбогдох байгууллага, хүмүүстэй хамтран ажилладаг. Сургалт, үйл ажиллагаандаа дэвшилтэт технологийг тогтмол бүтээлчээр ашигладаг.</p>
Сургууль ба олон нийтийн үйл ажиллагаанд оруулсан хувь нэмэр (Олон нийтийн үйл ажиллагааны оролцоо)	<p>Сургуулиас зохион байгуулж буй үйл ажиллагаанд оролцож, шаардлагатай тохиолдолд нөлөөллийн үйл ажиллагааг хэрэгжүүлдэг (ялгаатай хэрэгцээтэй сурагчдын дэмжлэг, хүүхэд, эцэг эхийн сайн дурын бүлгүүдийн дэмжих ажил,...). Орон нутгийн нэгжээс зохион байгуулсан олон талт ажиллагаанд шаардлагатай тохиолдолд оролцдог.</p>	<p>Сургуулиас зохион байгуулж буй олон талт үйл ажиллагаанд тогтмол оролцож, мэргэжлийн байгууллага бусад оролцогч талуудтай хамтран нөлөөллийн үйл ажиллагааг хэрэгжүүлдэг (ялгаатай хэрэгцээтэй сурагчдын дэмжлэг, хүүхэд, эцэг эхийн сайн дурын бүлгүүдийн дэмжих ажил,...). Орон нутгийн нэгжээс зохион байгуулсан олон талт ажлын оролцдог.</p>	<p>Сургуулиас зохион байгуулж буй олон талт үйл ажиллагаанд тогтмол идэвхтэй оролцож, өөрийн санал санаачилгаар мэргэжлийн байгууллага бусад оролцогч талуудтай байнга хамтран нөлөөллийн үйл ажиллагааг хэрэгжүүлдэг. (ялгаатай хэрэгцээтэй сурагчдын дэмжлэг, хүүхэд, эцэг эхийн сайн дурын бүлгүүдийн дэмжих ажил,...) Орон нутгийн нэгжээс зохион байгуулсан олон талт ажилд өөрийн санал, санаачилгаар оролцож, манлайлах үүрэг гүйцэтгэдэг.</p>